

146. Az Erdélyi Magyar Hírügynökség jelentése erdélyi magyar diákok regáti román középiskolákba kényszerítéséről. Kolozsvár–Marosvásárhely, 1988. július 28.

A román tanügy minisztérium Maros megyéből 1.451, Kolozs megyéből 1.730, Hargita megyéből pedig mintegy 1.400 magyar diákot kíván zömében Kárpátokon túli és 100 százalékból román középiskolákba kényszeríteni. A többi megyét illetően hasonló a helyzet.

Romániában az elmúlt évtizedek során minden iskolai formában fokozatosan csökkentették a magyar nyelvű képzést. Így nagyon sok magyar fiatal csak románul, vagy egyáltalán nem tudott továbbtanulni. A román tanügy minisztérium – a magyar nemzetiségű diákok középiskoláztatását illetően – újabb rendkívüli, minden eddiginél brutálisabb lépéssel állt elő. Romániában 10 osztályos kötelező oktatás van, és ezután felvételezni lehet a további két év elvégzésére, a különböző profilú gimnáziumi (liceumi) osztályokba, valamint szakiskolákba. A 12 év elvégzése középiskolai végzettséget jelent.

Az idén, azok a magyar diákok, akik nem jutottak be a szakiskolák XI. osztályába, csak román és zömében Kárpátokon túli iskolákban folytathatják tanulmányaikat. Amennyiben ezt valaki nem vállalja, nem tanulhat tovább (azaz nem tanulhat estin, és nem jelentkezhet újra a következő évben), tehát nem tudja megszerezni a középiskolai végzettséget.

A szülői háztól ily módon elszakított diákokat a középiskola elvégzése után helyben, azaz román nyelvterületen működő vállalatoknál öt éves szerződés kötésre *kötelezik*. Ez azt jelenti, hogy a diákok 16–23 éves koruk között szüleiktől távol kényszerülnek élni, és nagy valószínűséggel egy jelentős részük szülőföldjére nem fog visszatérni.

Ez a program az 1988–89-es tanévben indul be és, a tervek szerint az első évben a magyar anyanyelvű középiskolások 10 százalékát kényszerítik otthonaiktól távoli román középiskolákba.

Mindemellett Kárpátokon túli román osztályokat terveznek az erdélyi magyar és szász városokba irányítani. Így például folyamatban van egy 60 fős román nemzetiségű diákcsoport átvitele Szászrégenbe.

A terveket ismertették minden megyében az iskolaigazgatókkal. Az 1988. július 12.-én Kolozsvárott az igazgatók számára a megyei tanfelügyelőségen megtartott tájékoztatón Maria Răduțiu tanfelügyelő – leplezetlen cinizmussal – kijelentette: „a fiatalokkal jobban meg kell ismertetni az országot; az olténiaiakkal, a moldvaiakkal Erdélyt, az erdélyiekkel Olténiát és Moldvát.”

Alább ismertetjük a gyermek-áttelepítési akció Maros megyei adatait:

Maros megyéből 1.451 diákot a következő területekre és szakokra kívánnak elhelyezni:

Fehér megyébe (Erdély):	könnyűipari szakiskolába	40 főt
	szolgáltatóipari szakiskolába	40 főt
	mechanikai szakiskolába	40 főt
Arad megyébe (Erdély):	könnyűipari szakiskolába	80 főt
	mechanikai szakiskolába	40 főt
Brassó megyébe (Erdély):	mechanikai szakiskolába	80 főt
Argeș megyébe (Órománia):	könnyűipari szakiskolába	100 főt
	elektronikai szakiskolába	40 főt
Brăila megyébe (Órománia):	kőolajipari szakiskolába	111 főt
	mechanikai szakiskolába	40 főt
Constanța megyébe (Órománia):	mechanikai szakiskolába	100 főt

Dâmbovița megyébe (Órománia):	kőolajipari szakiskolába	100 főt
Galați megyébe (Órománia):	mechanikai szakiskolába	100 főt
Gorj megyébe (Órománia):	bányászati szakiskolába	40 főt
	mechanikai szakiskolába	100 főt
Ialomita megyébe (Órománia):	építészeti szakiskolába	60 főt
	szolgáltatóipari szakiskolába	40 főt
Mehedinți megyébe (Órománia):	mechanikai szakiskolába	100 főt
Suceava megyébe (Órománia):	bányászati szakiskolába	50 főt
	mechanikai szakiskolába	50 főt
Vâlcea megyébe (Órománia):	építészeti szakiskolába	40 főt
	mechanikai szakiskolába	60 főt

Erdélyi Magyar Hírügynökség, 1988/49. sz. jelentés.